

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16917/2024
05.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, оба из ..., чији је заједнички пуномоћник Небојша Милосављевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Нишу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4260/23 од 19.04.2024. године, у седници одржаној 05.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4260/23 од 19.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Куршумлији П 149/23 од 19.05.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и наложено туженој да им на име накнаде материјалне штете у висини тржишне вредности изузете непокретности КО ... још 1981. године у површини од 57,03м² још 1981. године исплати износ од по 684.300,00 динара са законском затезном каматом од 01.09.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, наложено је туженој да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 251.968,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4260/23 од 19.04.2024. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Куршумлији П 149/23 од 19.05.2023. године и одбијен тужбени захтев тужилаца да се наложи туженој да им на име накнаде материјалне штете у висини тржишне вредности изузете непокретности КО ... у површини од 57,03м² још 1981. године исплати износ од по 684.300,00 динара са законском затезном каматом од 01.09.2022. године до исплате, као неоснован. Ставом

другим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка од 84.375,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити су пак учињене неке друге битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА је дана 07.08.1981. године закључио уговор о трампи број 3 са „Аеро“ Топлица и ОУР „Пољопривред“ Блаце који је оверен код Општинског суда у Блацу 11.08.1981. године под Ов 1145/81. Тим уговором тужилац је уступио другој уговорној страни свој део од $\frac{1}{2}$ кат. парцеле .. КО ... у површини од 0.57,03ха а ОУР „Пољопривред“ Блаце се обавезао да тужиоцу уступи део кат. парцеле .. КО ... њива треће класе у површини од 35,75 ари уз новчану накнаду за разлику уступљеној површини земљишта. Записником од 04.11.1980. године постигнут је споразум са „Аеро“ Топлица ОУР „Пољопривред“ Блаце и ВВ по коме се ВВ обавезала да другој страни уступи свој део $\frac{1}{2}$ кат. парц. број .. КО ... у површини од 57,03а а ОУР „Пољопривред“ Блаце се обавезао да јој уступи део одређене непокретности (потесту ГГ) власништво ГГ који је такође потписао записник, у површини од 0.45,00ха уз новчану накнаду за разлику уступљеној површини земљишта. Наведена трампа земљишта вршена је ради стварања комплекса у друштвеној својини за подизање винограда и воћњака у Драгушко – Сварчарском атару. Према уверењу РГЗ СКН Блаце број 952-3/06-303 од 12.04.2006. године произлази да је кп. бр. .. КО ... која је требала да буде предата тужиоцима на име трампе од свог формирања била у власништву трећих физичких лица, те да никада није ни у ком делу била уписана као власништво тужиоца ББ или ВВ. Вештачењем од стране вештака пољопривредне струке утврђено је да је вредност кат. парц. .. КО ... 120,00 динара по м².

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је закључио да је уговор о размени раскинут сходно члану 126. ЗОО. Према члану 132. ЗОО прописано је да раскидом уговора обе стране су ослобођене својих обавеза изузев обавезе на накнаду евентуалне штете. Тужена је пасивно легитимисана јер је решењем Трговинског суда у Нишу Ст 890/95 од 24.09.1997. године непокретна имовина уговарача о размени прешла на РС, па је тај захтев сходно цитираним прописима усвојен.

Другостепени суд је након отворене расправе додатно утврдио да је у поступку враћања земљишта које је спроводила Скупштина општине Блаце у предмету бр. 109/91 од 17.02.1993. године, ДД из ..., трећем лицу, утврђено да испуњава услове да му припадне право на друго земљиште и то део управо кат. парц. .. КО ... у површини од 0.90ха па је обавезана ЗЗ „Топлица“ Блаце да подносиоцу захтева то земљиште преда под претњом извршења. Истим споразумом је наложен упис промене код надлежне РГЗ у Блацу и ДД се у јавној књизи води као држалац те парцеле. Тужиоци

су тражили испуњење уговора о трампи али је пресудом Основног суда у Куршумлији П 439/2016 одбијен тужбени захтев (пресуда од 15.08.2018. године). Тужбени захтев је био усмерен на суседну кат. парц. .. КО Тужилац ББ је наследник свог оца ЂЂ. Закључио је напред назначени уговор о трампи иако се парцела .. водила на његовог оца, али је то учинио по усменом одобрењу свог оца. Тужилац АА је наследник своје мајке ВВ, која је преминула ...2009. године. Међутим, тужиоци нису доказали да су правни следбеници својих правних претходника, нису доставили оставинско решење већ су само доставили извод из матичне књиге умрлих за своје правне претходнике. Тужиоци нису доказали да је тужена због стечаја задруге стицалац јавне својине и на спорној кат. парцели .. КО ... која је била предмет трампе а нису доказали да је након окончања поступка стечаја иза стечајног дужника преостала таква имовина која је пренета туженој. Закључио је да је тужбени захтев тужилаца неоснован. Ово из разлога што у току поступка тужиоци нису доказали да су у кругу наследника иза пок. правних претходника те да нису доказали да су били носиоци права својине на земљишту које је било предмет размене од чега зависи и активна легитимација парничних странака. Тужиоци нису доказали постојање чињенице у погледу активне легитимације. Такође тужиоци нису доказали да на страни тужене постоји пасивна легитимација а ово из разлога што чињеница да је у току стечајног поступка „РО Топлица“ ОУР „Пољопривред“ Блаце и ЗЗ „Топлица“ подношен излучни захтев није доказ да је остала имовина која би припала туженој Републици Србији нити је доказано да је тужена због стечаја задруге стицалац јавне својине на имовини из наведене задруге а посебно на спорној парцели кп. .. КО ... која није ни била предмет излучења. Сходно томе одбио је тужбени захтев тужилаца са позивом на одредбу члана 387. став 1. тачка 6. ЗПП.

По оцени Врховног суда, правилно је поступио другостепени суд када је на основу утврђеног чињеничног стања закључио да је тужбени захтев тужилаца неоснован. Ово из разлога што из изведених доказа јасно произлази да тужиоци нису пружили доказе у смислу постојања своје активне легитимације. Достављање извода из матичне књиге рођених за ВВ није довољан доказ о кругу наследника па самим тим и за утврђење ко је правни следбеник пок. ВВ. Даље, правилно је закључио другостепени суд да тужиоци нису пружили доказе да је спорна имовина након закључења стечаја над ЗЗ „Топлица“ (спорна парцела) постала власништво Републике Србије иако је постојао излучни захтев за одређене парцеле. Предмет излучења није била та парцела а из изведених доказа произлази да је иста у поступку враћања одузетог земљишта пред Комисијом за вођење поступка и доношења решења по захтеву за враћање земљишта Скупштине општине Блаце у предмету број 109/91 на записнику од 17.02.1992. године, предата трећем лицу а које је у јавним књигама уписано као држалац.

У контексту свега изнетог не могу се прихватити ревизијски наводи да се у конкретном случају не тражи фактичка реституција већ накнада штете и да се ради о фактичкој експропријацији јер ти институти представљају правни основ захтева али пре упуштања у оцену основаности захтева мора се утврдити постојање активне и пасивне легитимације странака а што је другостепени суд правилно оценио и донео правилну одлуку.

Правилна је одлука суда о трошковима поступка.

Сходно напред изнетом, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**